

Tollbamondás

4. osztály

Az 1920-as években még nagyon kevés gépjármű járt a magyar utakon. Egy nap azonban megjelent egy autó a bonyhádi Kossuth Lajos utcában. A tízéves Lotz János épp ott sétált az egyik barátjával. Nem tudni pontosan, miért, de Lotz felkapott egy követ, és megdobta vele a kocsit. Talán azért, mert az autó nagy porfelhőt kavart, és ez zavarta őt. A sofőr azonnal megállította az autót, kiszállt, odament a gyerekekhez, és szó nélkül lekevert egy nagy pofont Lotz barátjának. A két gyerek annyira megijedt, hogy meg sem tudtak szólalni. Végül a megszeppent kis Lotz János halkán bevallotta, hogy nem a barátja, hanem ő volt a ludas. A sofőr azonban azt már nem hallotta meg. Mérgesen beült az autóba, és nagy porfelhőt kavarva elviharzott a helyszínről.

Útmutató a tollbamondáshoz:

A „tízéves”-t betűkkel írják, ne számmal!

Először olvassuk el végig a szöveget, utána egy teljes mondatot olvassunk fel, majd kisebb egységekben diktáljuk le! A végén újra olvassuk el az egész szöveget!

A vesszők helyét mondjuk meg!

Annyi ideig tart a tollbamondás, amíg minden diák végez.

Javítás: Minden hibáért (vesszőhibáért is!) 1 pont levonás jár a 20 pontból.

1. Karikázd be azt a szót, amelyik előbb következik a betűrendben!**8/**borosüveg – **borostyán****koros** – kóros**aszott** – asszonyludas – **lúd****maximum** – mázaséppen – **épen**Szilveszter – **szilveszter**mattot ad – **matróz****2. Válaszd el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat!****10/**

virs-li

leg-o ko-sabb

lán-dzsa

juh-ál-lo-mány

tech-ni-ka-ó-ra

ker-tig

fo-goly-lyal

lo-pó-dzik

ösz-sze-köt-te-tés

ma-xi-mum

3. A következő mondatok valamennyi magánhangzóját röviden írtuk. Javítsd a szavakat ott, ahol szükséges a rövid ékezet átírásával! (A pontszám nem a hibák számát jelzi.)**12/**

Mindig arra kérem a húgomat, hogy fogadjon szót az óvó néninek.

Szívesen innék egy üdítőt.

A tanú eskü alatt vallotta, hogy nem látta a lövöldözést.

Túrós gombócot kérsz, vagy inkább szőlőt?

Elkísértem Zolit a körúton egy postaig.

*Minden egyes hibásan javított vagy nem javított betűért 1 pontot vonjunk le a maximálisan adható 12-ből.***4. Egészítsd ki a következő szavakat a j vagy ly megfelelő hosszúságú alakjával!****10/**

ajándék, pályázat, járdaszegély, befejezés, elsüllyed, hüvelykujj, sajnál, tájékoztat

5. Másold a vonalra helyesírási hiba nélkül az alábbi szövegrészletet! (A pontszám nem a hibák számát jelzi.) **10/**

Furcsa élőlények a tenger mélyén

Hihetetlenül furcsa és olykor egészen ijesztő tengeri élőlényeket fog ki rendszeresen egy orosz halász a tengerből. A férfi, aki általában a Kaszpi-tengeren hajózik, amikor csak tudja, le is fényképezi a hálójába akadt lényeket, hogy másoknak is megmutassa, milyen különös és ritkán látott állatok rejtőznek a tengerek, illetve óceánok mélyén.

Minden egyes hibáért 1 pontot vonjunk le a maximálisan adható 10-ből.

6. A következő szavak mindegyikét hibásan írtuk le, a kiejtés alapján. Írd le őket helyesen! **10/**

egészség

egyszer

mosdás

ravaszág

tetszik

tanulja

álldogál

kertje

otthon

különben

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____ pont

1. Válaszolj a feltett kérdésekre!**5/**

- a) Melyik évben született Lotz János? **1913**
- b) Melyik országban lehet kutatni Lotz megmaradt dokumentumait? **Japán**
- c) Miért nem a család foglalkozott a dokumentumokkal? **túl nagy a terjedelme/mennyisége**
- d) Milyen pénzben fizetett a könyvtár? **jen**
- e) Igaz vagy hamis? Lényegében Lotz saját könyvtárát meg lehet nézni Oszakában. **igaz**

2. Melyik szövegben szereplő szó jelentését olvashatod az alábbiakban?**5/****Írd a pontozott vonalra a szót!**

- a) Elhunyt személy után maradt tárgyak összessége. **HAGYATÉK**
- b) Egy személy, aki elsőként jelzi valaminek a közeledtét, bekövetkezését. **ELŐFUTÁR**
- c) Egyes tárgyaknak meghatározott rend szerinti összessége. **GYŰJTEMÉNY**
- d) Olyan tárgy, amit bizonyos érdekért lehet kapni. **EMLÉKÉREM**
- e) *A nagyrabecsülés* szó szinonimája. **TISZTELET**

3. Tedd számozással csökkenő sorrendbe az alábbi mennyiségeket a szöveg alapján!**4/**cikkek száma **3.** az eladás ára **1.** folyóiratok száma **4.** könyvek száma **2.****4. Számold ki!****4/**

- Lotz halálának évszámában a hónap és a nap számának összege. **33 (08+25.)**
- 1981 óta ötévente tart konferenciát a Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság.
Azóta akkor hányat tartottak? **9**
- A szövegben szereplő településnevek betűinek összege. **15 v. 16 (Chevy Chase, Oszaka)**
- Ennyi melléknév szerepel a szövegben. **5 (az oszakai kétszer fordul elő)**

5. Meghatározások**2/**A **levelezés** szónak három gyakori jelentését olvashatod.

- A) Azoknak a tevékenységeknek az összessége, amelyek során a felek levelet váltanak.
- B) Levelek, amelyekben személyes, üzleti vagy hivatalos ügyekben történő információk átadása történik.
- C) Az összes olyan levél, amelyet valaki megkap és elküld.

*Melyik jelentést kapcsolnád az alábbi fogalmakhoz? Írd a betűjelet a megfelelő mellé!*Gyűjtemény: **C**Postázás: **A**